ИЗЪ ДОМАШНИЯ ЖИВОТЪ НА МИТРОПОЛИТЪ КЛИМЕНТЪ

По случай 100 год. отъ раждането му

Още отъ дете познавахъ Митрополитъ Климента. Той бѣше приятель на баща ми и нашъ съседъ. Семействата ни живѣеха твърде задружно, и презъ комшулука всѣки день се срѣщахме съ баба Друмевица, съ дветѣ ѝ снахи и съ децата имъ.

Когато Василъ Друмевъ, вече Владика, дохождаше въ Шуменъ да види майка си, — то ще да е било презъ 1880—83 година, — цѣлата махала съ страхопочитание говорѣше, че е дошелъ владиката и всички съмахленци тръгваха да му цѣлуватъ ржка. Облажаваха майка му, че е родила такъвъ синъ. Буля Калушка, една отъ снахитѣ и приятелка на майка ми, казваше, че и самата му майка, баба Друмевица, се навеждала да цѣлуне ржка на сина си-владика, но вмѣсто това той цѣлувалъ нейната. Ний, децата, влизахме въ стаята, дето дѣдо Климентъ и баща ми разговаряха, цѣлувахме ржка и получавахме рахатъ-локумъ. Помня дори, че ний, момиченцата, получавахме като подаръкъ отъ дѣдо Владика чехлички.

Презъ 1889 год. азъ и четери мои съученички отъ IV кл., момичета по на 15-16 години и деца на по-видни граждани, трѣбваше да заминемъ за Търново да довършимъ гимназия понеже по това време въ града ни нѣмаше пълна гимназия.

Моятъ баща, свещеникъ Тодоръ Байчевъ и Костаки Куцаровъ, търговецъ въ Шуменъ, наеха три файтона и на 25 августъ, рано сутриньта, при хубаво време, всички ний, — тѣ двамата и ний петь момичета, потеглихме презъ Османъ-Пазаръ и презъ Тозлука за Търново. Предварително знаехме, че ще слѣземъ въ митрополията при дѣдо Климента, знаехме, че той ще ни приеме като Шуменци, и като приятель на баща ми. Знаехме, че той никога не връщалъ, на никого не отказвалъ да му бжде полезенъ. Може би затова, не се е смѣтнало дори, за нуждно, да му се съобщи за идването ни. И детското ни въображение го рисуваше като крайно добъръ и благъ.

Стигнахме вечерьта въ здрачъ, и вече въ тъмно се спустнахме по наклонната долня махала, въ края на която, почти извънъ града, файтонитѣ спрѣха предъ една висока порта, — портата на Митрополията. Почукахме и скоро единъ едъръ и снаженъ мжжъ, съ свѣщъ въ ржка, отвори и попита, какво искаме.. Баща ми каза, че Тодоръ Байчевъ е дошълъ отъ Шуменъ и иска да види дѣдо владика. Не следъ много и самъ Митрополитъ Климентъ, високъ, импозантенъ, застаналъ на стълбата въ черна монашеска дреха, съ малка кадифяна, извезана съ сърма, шапчица, извика засмѣнъ:

„Ти ли си, Тодоре?“ — Азъ съмъ, Василе — отговори баща ми и двамата се прегърнаха и почнаха да разговарятъ.

Ний всички подредъ се навеждахме и благоговейно цѣлувахме ржката, написала бележититѣ: „Иванку“ и „Нещастна фамилия“, — книгитѣ изтръгнали толкова сълзи отъ очитѣ ни. . .

Следъ него ни посрещна буля Калушка, която преди две години бѣше дошла съ семейството си въ Търново.

„Заповѣдайте, заповѣдайте, — казваше дѣдо Климентъ, — добре сте ми дошли гости отъ моя Шуменъ! — А ти, Стойчо (сжщиятъ, който ни отвори вратата), иди и разтвори портитѣ да влѣзатъ пайтонитѣ въ двора, че кжде ще ходятъ по това късно време да търсятъ ханища.“

— Пъкъ ти, бульо, — обърна се той къмъ буля Калушка, кажи да сложатъ софрата, че децата трѣбва да сж гладни.

Въведоха ни въ гостната стая, голѣма и обширна, съ миндерлици наоколо, съ много прозорци, подъ които се чуваше шумоленето на рѣката. Следъ като си поотпочинахме, покани ни за вечеря. Въ широкъ вестибюлъ бѣше сложена дълга трапеза. Дѣдо владика прочете молитва и всички седнахме да вечеряме. Отъ време на време между разговоритѣ съ голѣмитѣ, той и намъ подхвърляше закачлива приказка:

„Яжте де, яжте, че нали учени жени ще ставате?“

Свѣнливо го поглеждахме и пакъ навеждахме глава. Следъ вечерята, насъ, момичетата, буля Калушка нареди да спимъ на миндерлицитѣ въ гостната стая, а бащитѣ ни отведоха въ друга стая. Дѣдо владика, съ свѣщь въ ржка, ходѣше нагоре-надолу и разпореждаше.

„Много хубаво се спи на тия миндерлици, защото отдолу има една магьосница, която се казва Янтра, тя пѣе чудна пѣсень за сънь. Лека нощь, спете, че утре на училище.“

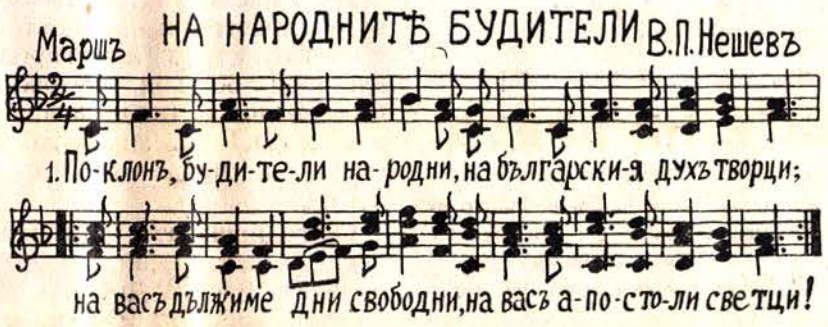

Въ нерадость, въ мжка вий живѣхте
подъ ужасъ вражески, въ тегла,
и първи знамето развѣхте,
и първи вдигнахте чела!

На васъ дължиме речь и вѣра,
просвѣта, слава, свѣтлина,
че вий рушихте робство черно,
вѣковенъ гнетъ и тъмнина!

Поклонъ, будители достойни,
учители на цѣлъ народъ, —
надъ ваштѣ жертви многобройни
цъвти сегашниятъ животъ!

Ненчо Савовъ

МРАВКАТА И ЩУРЧЕТО

(басня)

Срещнали се мравка и щурче на студено изворче. Мравката рекла:

— Не скривамъ, че съмъ дребна, черна, но съмъ трудолюбива. Жилището ми е всѣкога пълно съ храна. Азъ не съмъ като тебе гждуларь. . . Гждуларьтъ кжща не храни...

— Имашъ гориво, храна, ще си доволна съ челядьта презъ зимата.

— А навънъ само снѣгъ ще има. Похлопашъ ли на моята врата, съ тояга ще те прогоня.

— Бжди спокойна. Щурецътъ съ пѣсни зимата зимува.

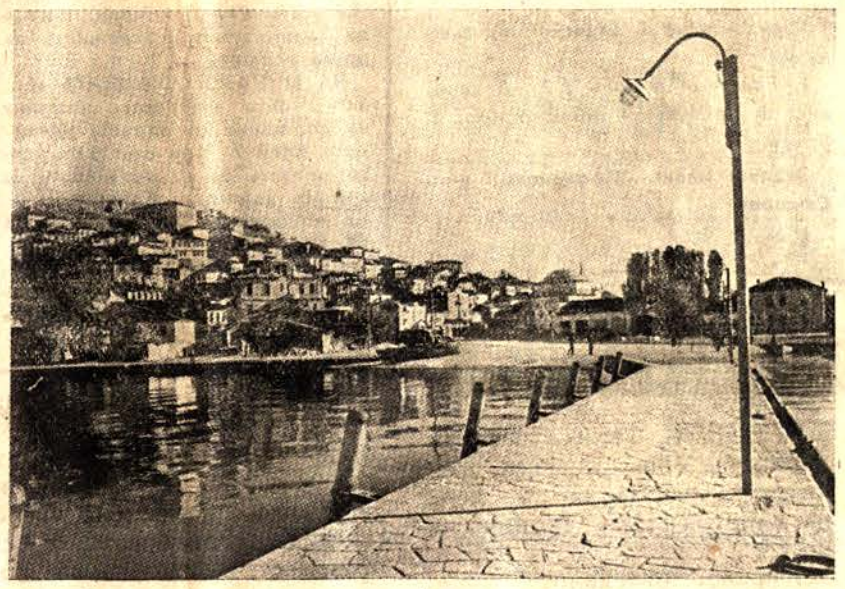

Красивиятъ градъ Охридъ и часть отъ прочутото Охридско езеро.

НАШИ СЪТРУДНИЦИ

Ненчо Савовъ

Роденъ е презъ 1896 г. въ Карнобатъ, а живѣе и работи въ София.

Сътрудничи въ разни списания и вестници за възрастни и почти въ всички издания за деца. Неговитѣ звучни стихове се четатъ леко, съ увлѣчение и наслада, защото сж пропити съ топлота и сърдечность.

Издалъ е, до сега, книгитѣ: „Слънчеви пѣсни“ и „Очитѣ на България“ — стихове за възрастни и „Свѣтли дни“ — разкази за деца.

Въ този брой на „Славейче“ помѣстваме едно негово стихотворение.

БАЩИНА КЖЩА

Ето въ този малъкъ домъ
беденъ, разграденъ,
тукъ е моето гнѣздо,
гдето съмъ роденъ.

Тука нѣвга въ този кжтъ
слънце ме огрѣ
и видѣхъ за първи пжть
родната земя.

Колко много, много смѣхъ
радости и скръбь
и щастливи дни живѣхъ
въ този свиденъ кжтъ!

Тукъ родихъ се нѣвга азъ
и порастохъ вечъ,
тука пръвъ пжть чухъ тогазъ
сладка родна речь.

Кжтъ прекрасенъ, бащинъ кжтъ
рай отъ младини,
ще те помня всѣкой пжть
чакъ до старини!

Атанасъ Душковъ

Който помага на другитѣ, нему Богъ помага.

Помислете, че има деца безъ хлѣбъ и топливо въ тази студена зима. Бждете отзивчиви къмъ зимната помощь!

Всѣки абонатъ на в. „Славейче“, който изплати абонамента си отъ 20 лева до 15 декемврий т. г. има право да получи една безплатна книга-премия по изборъ отъ следнитѣ: 1. Златно сърце — драматични приказки; 2. Чуждитѣ крака — приказки и разкази и 3. Златната земя — приказки и разкази отъ Георги Кръстевъ. Побързайте съ отчитането! Внасяйте суми по чекова смѣтка 624. Тамъ кждето нѣма пощенска служба сумитѣ може да се пращатъ и въ чисти гербови марки. Побързайте за да запазитѣ срока!

Владимиръ Зеленгоровъ

ИЗБОРЪ НА СНАХА

Народна приказка

Гиздавъ момъкъ решилъ да се задоми. Понеже билъ богатъ, много моми го искали, та се чудѣлъ коя да избере. Сподѣлилъ мжката съ майка си.

— Това ли ти е яда, синко? — засмѣла се тя — Лесно ще направишъ избора. Послушай ме и ще се увѣришъ после, че си взелъ най-добрата мома. Синътъ се зарадвалъ и зачакалъ майчината си помощь. Минали день-два, станала тя единъ день и отишла на гости у родителитѣ на една отъ момитѣ. Посрещнали я тѣ радостно и побързали да я нагостятъ.

— Ами какво ти се яде най-много, сватя — попитали я, та да сготвимъ и да те нагостимъ?

— Е, ще ме гощавате. Не съмъ дошла за гощавка, ала щомъ толкова настоявате, сгответе картофи! Чувала съмъ, че имате много.

Изтичала дъщеря имъ до ровницата, донесла картофи и започнала да готви. Сготвила, нагостили гостенката, поприказвали за туй-онуй и тя си отишла.

— Е, майко, — хареса ли ти момичето? — срещналъ я синътъ ѝ още на вратата.

— Че. . . добро е — позасмѣла се тя — хубаво, приказливо, но като бѣлѣше картофитѣ, не имъ изваждаше много дълбоко, — значи прахосница е — заключилъ момъкътъ и се наскърбилъ, защото това момиче му харесвало повече отъ другитѣ.

Минало що минало и майка му отишла на гости у други родители. И тѣ я посрещнали както трѣбва. Сготвили картофи. Нагостили я. Приказвали що приказвали и тя се върнала у дома си.

Синътъ пакъ я чакалъ на вратата, но като видѣлъ, че не е много весела, не посмѣлъ да я попита. Тя го доближила, помилвала го съ погледъ, па рекла:

— Не е лошо и това момиче, синко, но като бѣлѣше картофитѣ не имъ изваждаше чернитѣ точици съ върха на ножа. — Това му казала и го отминала. Позамислилъ се той и разбралъ, че това момиче е мързеливо. . .

День следъ день майка му гостувала у родителитѣ на всички момичета, които го искали. Но. . . третото не ѝ харесало, защото измило картофитѣ съ една вода и тя заключила, че то не е чистница. Четвъртото ѝ се видѣло много лакомо, защото като пържило картофитѣ, сложило много масло. Намѣрила недостатъци отъ тоя родъ на петото, че и на шестото. Едва седмото ѝ се видѣло безъ недостатъцитѣ на другитѣ момичета и тя посъветвала сина си него да вземе. Послушалъ я той, оженилъ се за това момиче. Минала година, омжжили се и другитѣ момичета. Почнали да приказватъ свекървитѣ имъ тукъ-тамъ, коя каква била. Слушалъ той и се увѣрилъ, че наистина, благодарение на майчиния си изборъ е взелъ най-добрата мома.